

TRẢ BÀI VIẾT SỐ 2

(1 tiết)

I – MỤC TIÊU CẦN ĐẠT

Giúp HS :

– Nắm được đầy đủ các yêu cầu về nội dung và hình thức của đề bài. Đánh giá được những ưu điểm và nhược điểm của *Bài viết số 2* trên cả hai phương diện kiến thức, kĩ năng. Từ đó nắm vững hơn cách làm bài văn nghị luận về một bài thơ, đoạn thơ.

– Rèn luyện kĩ năng phân tích đề, lập dàn ý, tự nhận xét và biết cách sửa chữa các lỗi trong bài viết.

II – NHỮNG ĐIỂM CẦN LƯU Ý

1. Về nội dung

a) *Bài viết số 2* tập trung vào loại bài nghị luận về một bài thơ, đoạn thơ. Vì thế cần tập trung đánh giá năng lực của HS ở các phương diện sau :

– Những hiểu biết cơ bản về các tác phẩm thơ đã và đang học trong phần Đọc văn. Cụ thể là cần đánh giá được những hiểu biết của HS về đặc điểm lịch sử và hoàn cảnh ra đời, nội dung cảm hứng chủ đạo, những thành công về nghệ thuật,... cũng cần kiểm tra về trí nhớ của HS đối với các bài thơ đã học.

– Kĩ năng phân tích đề, tìm ý và lập dàn ý. Các đề văn nêu ở *Bài viết số 2* trong SGK không yêu cầu phân tích toàn bộ các bài thơ mà chỉ đi sâu vào một phương diện nào đó về nội dung hoặc nghệ thuật để tránh việc sao chép nguyên xi bài giảng của GV hoặc văn mẫu trong các sách tham khảo. Vì thế khi đánh giá, GV cần chú ý xem cách hiểu đề và cách triển khai ý trong bài viết có đáp ứng đúng yêu cầu của đề không.

– Kĩ năng phân tích, cảm thụ thơ của HS. Các đề trong bài viết này đều liên quan đến khả năng cảm thụ và kĩ năng phân tích thơ của HS, vì thế cần xem xét và đánh giá được kĩ năng này.

b) Xem xét và đánh giá những hạn chế (lỗi) của HS khi viết bài nghị luận phân tích thơ để tổng kết và lưu ý nhắc nhở trong tiết trả bài. HS thường mắc một số lỗi về phân tích và cảm thụ thơ sau đây :

– Diễn xuôi bài thơ, đoạn thơ, chỉ thấy phần "nổi" trên dòng chữ.

- Chỉ phân tích nội dung mà không chú ý nghệ thuật.
- Nêu nội dung và nghệ thuật tách rời, không liên quan gì với nhau.
- Suy diễn cứng nhắc, gượng ép, áp đặt thô thiển (xã hội học dung tục) cả về nội dung và nghệ thuật.

c) Đề văn, đáp án và những nhận xét, đánh giá ưu, nhược điểm của GV đối với bài viết của HS đều phải tập trung vào những yêu cầu cơ bản đã nêu. Tất nhiên ngoài các yêu cầu cơ bản vừa nêu, vẫn cần xem xét các kĩ năng viết nói chung, như bố cục (*mở bài, thân bài, kết bài*), các lỗi diễn đạt và trình bày của HS như ở bất cứ bài viết nào. SGK cũng đã nêu lên các yêu cầu để HS suy nghĩ, đối chiếu và tự nhận xét bài của chính mình theo các yêu cầu này (GV xem nội dung *Trả bài viết số 2* đã nêu trong SGK *Ngữ văn 12 Nâng cao*, tập một).

2. Về phương pháp

Xem lại yêu cầu về phương pháp đã nêu ở tiết *Trả bài viết số 1* để thấy hết ý nghĩa hết sức thiết thực và quan trọng của việc trả bài trong việc dạy học làm văn. Khắc phục các nhược điểm thường gặp trong các tiết trả bài đã nêu. Xem xét và so sánh kết quả *Bài viết số 2* với *Bài viết số 1* để thấy được sự tiến bộ của HS, từ đó đánh giá đúng những ưu điểm đã đạt được và các khuyết điểm mà HS còn mắc phải.

III – TIẾN TRÌNH TỔ CHỨC DẠY HỌC

1. Phân mở đầu : GV nêu yêu cầu và nhiệm vụ của tiết học.

2. Phân nội dung chính

Nhìn chung, quy trình tiết trả bài viết đều có các yêu cầu giống nhau, chỉ khác ở nội dung đề văn của từng bài viết. Trong tiết *Trả bài viết số 1*, chúng tôi đã nêu lên quy trình của tiết trả bài với các bước sau :

- a) Nêu lại đề và tập trung phân tích, tìm hiểu đề.
- b) Tổ chức cho HS thảo luận, xây dựng đáp án (dàn ý).
- c) Nhận xét và đánh giá bài viết của HS.
- d) Sửa chữa lỗi của bài viết.

3. Phân củng cố : Trả bài và biểu dương, nhắc nhở,...

GV xem lại quy trình này để thực hiện tiết *Trả bài viết số 2* với những nội dung của đề văn cụ thể.